

Referanser: KR 37/19

Arkivsak: 18/04162-485

Videre arbeid med kirkeordningen - oppfølging

Sammendrag

Kirkemøtet vedtok april 2019 å be Kirkerådet «om så snart som mulig i kommende kirkemøteperiode å fremme et forslag til Kirkemøtet om fremtidig arbeidsgiverorganisering og den øvrige kirkeordning».

Kirkerådet legger opp til at det igangsettes et arbeid fra høsten 2019, som først og fremst søker å finne en løsning på spørsmålet om felles arbeidsgiveransvar for alle som arbeider lokalt i Den norske kirke.

Arbeidet vil særlig fokusere på utredning av en mellomløsning der et nivå mellom kommunenivå og bispedømmet – gjennom et fellesorgan på dette nye nivået – kan bli en ny arbeidsgiverenhet for alle ansatte lokalt i kirken.

Saken var til behandling på Kirkerådets møte i juni: Rådet vedtok fremdriftsplan og utredningsmandat for arbeid med kirkeordningen med en del presiseringer og ba om å få saken tilbake til møtet i september. Dette dokumentet søker å vise hvordan vedtaket fra juni er ivaretatt i mandatet.

Forslag til vedtak

Kirkerådet vedtar utredningsmandat for videre arbeid med kirkeordningen. Utredningen skal sendes på bred høring før Kirkerådet oversender sitt forslag til Kirkemøtet.

Saksorientering

I. Bakgrunn - med vedtak fra og oppsummering av samtalen fra junimøtet

Kirkemøtet traff på sitt møte i april 2019 følgende vedtak i saken om Kirkeordning for Den norske kirke, KM-sak 9/19:

5. Kirkemøtet ber Kirkerådet om så snart som mulig i kommende kirkemøteperiode å fremme et forslag til Kirkemøtet om fremtidig arbeidsgiverorganisering og den øvrige kirkeordning.

Kirkerådet vil som et neste skritt i utvikling av Den norske kirkes organisering utrede en samlende løsning for ivaretagelse av arbeidsgiveransvar for alle som skal tjenestegjøre i soknene. Arbeidet skal søke å innfri Kirkemøtets målsetning om «felles arbeidsgiveransvar».

Kirkerådet traff følgende vedtak i sak KR 37/19, da rådet behandlet saken første gang:

Vedtak

1. Kirkerådet konkluderer ikke på nåværende tidspunkt. Utredningen skal sendes ut på bred høring før Kirkerådet oversender sitt forslag til vedtak til Kirkemøtet.
2. Kirkerådet vedtar fremdriftsplan og utredningsmandat for arbeid med kirkeordningen med disse presiseringer:

Arbeidet skal ha fokus på kirkas arbeidsoppgaver i soknet og hvordan strategisk og faglig ledelse i soknet kan styrkes(1). Den norske kirke skal være en attraktiv og rekrutterende arbeidsplass(2).

Utredningen skal konsentreres om arbeidsgiveransvar, med særlig fokus på arbeidsledelse og tilsetninger for alle som arbeider lokalt i Den norske kirke (3).

Vi ønsker særlig utredet mulige løsninger knyttet til et nytt, felles kirkelig organ på prostnivå (4).

Forholdet mellom embete og råd på et slikt nytt mellomnivå, herunder prostens rolle som kirkefaglig leder, må tydeliggjøres sammen med avklaring av biskopens rolle. Det skal utredes en tydelig sammenheng mellom biskopens, prostens og menighetsprestens tjeneste (5). Dette bør også ses i sammenheng med de økumeniske avtaler DnK er forpliktet på (6).

Vi må også tydeliggjøre hva slags ledelse vi trenger i kirken og hvordan vi sikrer at den er god (7).

Vi ønsker utredet en modell der dagens fellesråd vil inngå i det nye felles kirkelige organet, der dette nivået tilsetter alle lokalt tilsatte (8). Bispedømmerådene skal bestå (9).

Det skal være direkte valg både til menighetsråd og til kirkemøtet/bispedømmerådene (10).

Menighetsrådenes og bispedømmerådets medvirkning i et eventuelt nytt felles kirkelig organ på prostinivå avklares (11).

Kirkerådet får saken tilbake i september 2019 med en oppsummering av samtalen i junimøtet og mulighet for å gjøre evt presiseringer.

Under sakens behandling i juni var rådet særlig opptatt av følgende problemstillinger:

Valg og demokrati – direkte valg til organer lokalt og nasjonalt/regionalt.

Geistlig linje og tilsyn – enkelte la vekt på at biskoper i andre kirker i Norden ikke leder prestedtjenesten. Andre la vekt på at prestene nettopp må ledes av biskopen.

Arbeidsgiveransvar – enkelte la vekt på målsetningen om «felles arbeidsgiveransvar» og samordning av personalpolitikk andre mente det mer var et behov for styrket daglig ledelse.

Bispedømmerådet – enkelte var opptatt av at bispedømmerådet skulle bestå, andre mente det måtte være gjenstand for utredninger.

Soknet – om kirkens organisering er god eller dårlig står og faller ved hvordan arbeidet i soknet fungerer og organiseres.

Prosti – navnet på mellomnivået i ny kirkeordning angir retning for utredningsarbeidet. Prosti kan være et kompromiss som kan innfri ønske om et tilstrekkelig lokalt orientert arbeidsgiverorgan samtidig som det ikke trenger bli en større overgang for prestene.

Rekruttering – et viktig perspektiv må være at Den norske kirke må forbli en attraktiv og rekrutterende arbeidsplass.

Kirkerådets presiseringer i vedtakspunkt 2 fra junimøtet (merket med nr. 1-11 i teksten) er søkt innarbeidet i mandatet.

II. Målsetting for arbeidet

Ny kirkeordning skal

- frigjøre mest mulig ressurser til møter med folk lokalt og tilstrekkelige ressurser til å få kirken til å henge godt sammen regionalt og nasjonalt
- legge til rette for at kirken når ut med evangeliet til flest mulig mennesker
- legge til rette for at kirken oppfyller samfunnsoppdraget som en folkekirke for alle som vil være med og som tar vare på den kristne kulturarven
- være enkel og funksjonell – den skal inneholde nasjonal regulering av det som er nødvendig og forenkle der det er mulig
- inneholde en god balanse mellom embete og råd, folkevalgte og ansatte
- være fleksibel, ved å gjøre det mulig å tilpasse ordningene etter ulike behov
- ivareta behovene til kirkens mange aktører: folkevalgte, ansatte, frivillige og dem som søker kirkens tjenester
- gi økt mulighet for strategisk ledelse av kirkens virksomhet lokalt
- ha fokus på kirkas arbeidsoppgaver i soknet og hvordan strategisk og faglig ledelse i soknet kan styrkes
- sikre at Den norske kirke skal være en attraktiv og rekrutterende arbeidsplass med god ledelse (2 og 7)

III. Arbeidsmetodikk

Kirkerådets direktør nedsetter et bredt sammensatt utvalg med et nærmere definert mandat.

Representanter både for lokale arbeidsgivere og nasjonal arbeidsgiver skal være med i utvalget.

En tilsatt prosjektleder vil få ansvar for koordinering av utvalgets arbeid og skal rapportere til Kirkerådets direktør.

For hver delutredning, jf. nedenfor, opprettes arbeidsgrupper med et nærmere definert mandat. Arbeidsgruppene kan suppleres med personer som ikke sitter i utvalget.

Det gjennomføres åpne innspillmøter og fagkonsultasjoner med sikte på bred involvering. Samisk kirkeliv skal ivaretas.

Forståelse av medbestemmelse etter Hovedavtalen skal vektlegges, likeledes hvordan ansatte skal informeres og involveres.

IV. Utredningsmandat for fase 3 arbeid med kirkeordningen

Formålet med utredningen er å gi grunnlag for å treffe beslutning om fremtidig arbeidsgiverorganisering i Den norske kirke og gjøre andre tilpasninger og endringer i kirkeordningen.

Kirkerådet ønsker at utvalget særlig skal utrede mulige løsninger knyttet til et nytt, felles kirkelig organ på prostnivå, der dette fellesorganet kan utøve arbeidsgiverfunksjoner for alle som jobber i den lokale kirke. Utredningen skal bygge på det som kan være en egnet størrelse for fremtidig arbeidsgiverorganisering og skal ta utgangspunkt i dagens prostier og i ny kommunestruktur (4).

Arbeidet skal ha fokus på arbeidsoppgavene i soknet og hvordan strategisk og faglig ledelse i soknet kan styrkes(1). Utredningen konsentreres om arbeidsgiveransvar, med særlig fokus på arbeidsledelse og tilsetninger for alle som arbeider lokalt i kirken (3).

Med henblikk på formålet, skal følgende utredes:

- 1.** «Prostiråd/storfellesrådet» som fellesorgan for soknene og arbeidsgiverorgan for alle kirkelig tilsatte (8).
- 2.** Oppgavefordeling mellom menighetsrådene og det nye fellesorgan for soknene med utgangspunkt i Kirkemøtets tidligere føringer og bispedømmerådernes relasjon til det nye fellesorganet (11).
- 3.** Biskopens rolle i ny kirkeordning, herunder det nærmere innhold av biskopens ledelse og tilsyn dersom biskopen ikke lenger skal lede prestatjenesten slik som i dag. Forholdet mellom embete og råd på et nytt mellomnivå, herunder prostens rolle som kirkefaglig leder, må tydeliggjøres sammen med avklaring av biskopens rolle. Det skal utredes en tydelig sammenheng mellom biskopens, prostens og menighetsprestens tjeneste (5). Utredningen må se hen til de økumeniske avtaler Den norske kirke er forpliktet på (6).

4. Ordning for daglig ledelse i «prostiråd/storfellesrådet».
5. Bispedømmerådets rolle og funksjon. Bispedømmerådene skal bestå (9).
6. Sammensetning av og valgordning for kirkelige organer som del av det kirkelige demokratiet. Direkte valg til kirkelige organer skal vektlegges (10).

Kirkerådet vil inngå avtale med et eksternt konsulentselskap som skal bidra i arbeidet med å utrede økonomiske og administrative konsekvenser ved det eller de løsningsforslag som fremmes.

Det skal leveres delutredninger til utvalget om følgende temaer:

1. Arbeidsgiverorganisering
2. Biskopens rolle – tilsyn og ledelse
3. Kirkelig demokrati – kirkelige organers sammensetning og valgordninger til disse
4. Forholdet kirke – kommune

Det skal gjennomføres innspillmøter og fagkonsultasjoner med sikte på bred involvering. Arbeidet skal skje i dialog med kirkelige organer og andre aktører i kirken. Ekspertise innen relevante fagområder som arbeidsrett, demokrati og økonomi – i tillegg til kirkerett, trekkes inn i arbeidet.

I arbeidet kan det brukes tjenester fra det konsulentselskap Kirkerådet inngår avtale med, etter planen høsten 2019. Konsulentselskapet skal bidra med modeller og rådgivning innen økonomiske og administrative konsekvensutredninger.

Det er et mål å komme frem til løsninger som kan få bredest mulig oppslutning.

Utvalget skal levere sine forslag til Kirkerådets direktør innen 1. januar 2021.